

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ
ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ (ՀԱՆ) ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՁԵԿՈՒՅՑ

ՀՈՎԻԿ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ. ՄԵՃ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊՈՒՅ-
ՊՈՒՅԸ

Գործող անձ՝

Հովիկ Աբրահամյան

Դերենիկ Դեմիրճյանի հեքիաթում Պուլ-Պուլ մկնիկը հասնում է բաղձալի հյուրասիրությանը, մտնում ներս և այնքան է տարվում գտածոյով, որ վերջում հայտնվում է դրա մեջ արգելափակված. հաստ կեղևից դուրս պրծնելը դառնում է շատ ավելի դժվար, քան ներս ընկնելը:

Հովիկ Աբրահամյանն ունի մկնիկի և հաճույքի մասին իր սեփական պատմությունը:

«Մուկ» մականվան ծագումը նա բացատրում էր մանկության մի դրվագով: Մի անգամ ապագա վարչապետը գտել և կերել էր Նոր տարվա համար մոր պահած կոնֆետների կեսը: Տատիկը, հայտնաբերելով կորուստը, կատակել էր, թե տանը մուկ է հայտնվել: Այդպես, Աբրահամյանի խոսքով, մականունն էլ ամրագրվել էր իրեն:

Ինքը՝ Աբրահամյանը, հետագայում խոստովանում էր՝ մանկության տարիներին իրենից հնարավոր չէր ոչինչ թաքցնել. ինքը թափանցում էր ամենուր և գտնում այն, ինչ իրեն պետք էր:

Այն ժամանակ դրանք կոնֆետներ էին:

Տասնամյակներ անց Հովիկ Աբրահամյանը հայտնվեց արդեն շատ ավելի բարդ համակարգի կենտրոնում:

ՀԱՆ-ի այս հետաքննությունը նվիրված է մի մարդու, որը երկար տարիներ հայկական քաղաքականության առավել ազդեցիկ դեմքերից էր, բայց ում ուժը, ըստ ամենայնի, ոչ այնքան ինքնուրույն գաղափարախոսության կամ սեփական մեծ քաղաքական ծրագրի մեջ էր, որքան հարմարվելու ունակության, ապարատային հոտառության, կապերի և տարբեր ազդեցության կենտրոններին պետքական մնալու կարողության մեջ:

Աբրահամյանը ոչ թե կոնկրետ քաղաքական առաջնորդի «մարդ» էր, այլ բուն քաղաքական մեխանիզմի մարդ: Քանի դեռ այս մեխանիզմն ապահովում էր նրան տեղ ու ազդեցություն, նա մտնում էր դրա մասը: Երբ նախկին կառուցվածքը դադարեց աշխատել, ստիպված եղավ Նոր դիրք փնտրել:

Բայց քաղաքական կենսագրությունը այս պատմության միայն առաջին մասն է:

Այդ պատճառով ՀԱՆ-ի այս հետաքննությունը ոչ միայն նախկին վարչապետի հարստության մասին է:

Այս հետաքննությունը իշխանության և սեփականության մեխանիզմի մասին է:

Այն մասին, թե ինչպես կարող են քաղաքական ռեսուրսը, վարչական դիրքը, ընտանեկան կապերն ու բիզնեսը գոյություն ունենալ միևնույն համակարգում, որտեղ պետական ռեգիստրում առկա գրառումը դեռևս միշտ չէ, որ վերջնական պատասխան է տալիս այն հարցին, թե ով է փաստացի տնօրինում ակտիվը:

Իշխանափոխությունից հետո այս սահմաններն ստացել են արդեն ոչ միայն լրագրողական, այլև իրավական նշանակություն:

Նիկոլ Փաշինյանը դեռևս վարչապետ դառնալուց շատ առաջ Աբրահամյանի առավել կոշտ հրապարակային ընդդիմախոսներից էր: Նրանց խորհրդարանական վեճերը վերաբերում էին նաև այն ժամանակվա կառավարության ղեկավարի կարողության ծագմանը: Այսօր այդ նույն հարցերի մի մասն արդեն տալիս են դատախազությունն ու Հակակոռուպցիոն կոմիտեն. ընթանում են քրեական գործընթացներ, պետությունը պահանջում է տասնյակ անշարժ գույքի և այլ ակտիվների բռնագանձում, առանձին վարույթներ առնչվել են նախկին վարչապետի մերձավոր ազգականներին:

Այդուհանդերձ, այստեղ ևս պատմությունը դուրս է գալիս «նոր իշխանությունը՝ հին իշխանության դեմ» սովորական սխեմայից:

Հատկանշական է նաև այն, թե ինչպես է իրեն պահում ինքը՝ Աբրահամյանն այսօր: Թեև նախկին վարչապետը հրապարակայնորեն պաշտպանում է ընտանիքը և պահանջներն անհիմն անվանում, միևնույն ժամանակ նա խուսափում է տեղի ունեցողը վերածել գործող իշխանության դեմ բացահայտ քաղաքական պատերազմի:

Սա լիովին տեղավորվում է այն քաղաքական գործչի ոճի մեջ, որը տասնամյակներ տարբեր դերեր բաց է թողել և հազվադեպ է մինչև վերջ այրել կամուրջները:

Եվ հենց այդ պատճառով «Մուկ»-ի մասին հին մանկական պատմությունն այսօր մի փոքր այլ կերպ է ընթերցվում:

Սկզբում տղան գտնում էր թաքցրած կոնֆետները:

Ավելի ուշ մեծահասակ մարդը հայտնվեց այնպիսի համակարգի կենտրոնում, որի շուրջ առաջացել էին պաշտոններ, հող, ձեռնարկություններ, գույք, ազգականներ, գործընկերներ և քաղաքական կապեր:

Իսկ հիմա ակնհայտ է դարձել, որ կեղևից ներս ընկնելը զգալիորեն ավելի հեշտ էր, քան դրանից դուրս պրծնելը:

Հովիկ Աբրահամյանի պատմությունը դեռևս ավարտված չէ, քանի որ նա հայտնվել է իր «կեղևի» ներսում: Տասնամյակների ընթացքում ստեղծված սեփականության, ընտանեկան կապերի և ազդեցության համակարգը, որը նախկինում նրա ուժի աղբյուրն էր, վերածվել է նրա խոցելի տեղի:

Ընդդիմությունը պնդում է, որ գործող իշխանությունը, միաժամանակ հետապնդելով նախկին վարչապետին ու նրա շրջապատին քրեական վարույթների և բռնագանձման հայցերի միջոցով, չի հրաժարվում այն հնարավորություններից, որոնք նախկինի պես տալիս է նրա ազդեցությունը, առաջին հերթին՝ Արարատի մարզում: Այլ խոսքով՝ Աբրահամյանը

հայտնվում է հենց այն նույն Պույ-Պույի վիճակում. նա արդեն կեղևի ներսում է, իսկ նրա նախկին կապերի թելերն այժմ կարող են օգտագործել ուրիշները:

Շքանշանակիրը

Հովիկ Աբրահամյանի պարգևների ցանկն այնքանով է տպավորիչ, որքան նրա զբաղեցրած պետական պաշտոնների ցանկը:

2012 թվականին Սերժ Սարգսյանի հրամանագրով Աբրահամյանը պարգևատրվել է «Հայրենիքին մատուցած ծառայությունների համար» 1-ին աստիճանի մեդալով: Եղել են նաև այլ պարգևներ՝ «Անանիա Շիրակացի» մեդալ, «Մարշալ Բաղրամյան» մեդալ, վարչապետի հուշամեդալ, Հունաստանի խորհրդարանի և ԱՊՀ միջխորհրդարանական վեհաժողովի ոսկե մեդալներ, ԼՂՀ «Մերոպ Մաշտոց» շքանշան և նույնիսկ Հայաստանում ՌԴ ԱԱԾ սահմանապահ վարչության հուշանշան: [APKA](#)

Բայց, թերևս, ամենաանսպասելի պարգևը եղել է արվեստի աշխարհից: Հայաստանի թատերական գործիչների միությունը [Աբրահամյանին արժանացրել է](#) ոսկե մեդալի՝ «թատերական արվեստին մատուցած անգնահատելի ծառայությունների համար»:

Այդուհանդերձ, Աբրահամյանի պետական կենսագրությունն առանց պարգևների ևս տպավորիչ է թվում: Մարզային ղեկավարից մինչև պետական իշխանության գագաթներից մեկին հասնելու ճանապարհը նրանից խլել է երկու տասնամյակից էլ քիչ ժամանակ:

Միջանից մինչև վարչապետի աթոռ

Հայաստանի՝ իր ժամանակների առավել ազդեցիկ քաղաքական գործիչներից մեկի պաշտոնական աշխատանքային կենսագրությունն սկսվում է միանգամից ղեկավար պաշտոնից՝ 32 տարեկանում:

[Հովիկ Աբրահամյանը ծնվել է](#) 1958 թվականի հունվարի 24-ին Արարատի մարզի Միսյան գյուղում, ավարտել Երևանի ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտը: 1990 թվականին դարձել է Բուրաստանի կոնյակի գործարանի բաժնի պետ: Պաշտոնական կենսագրության մեջ ավելի վաղ աշխատավայրեր նշված չեն:

Սակայն լրագրողները հայտնաբերել էին նաև ավելի վաղ շրջանի մի դրվագ: Միսյանի հին բնակիչներից մեկը պատմել էր, որ ապագա վարչապետն աշխատել է տեղի ավտոմեքենաների տեխնիկական սպասարկման կայանում, որտեղ փոխել է շարժիչի յուղը: Պաշտոնական կենսագրության մեջ դա նշված չէ: Մինչև 2014 թվականի հոկտեմբերը, երբ

[«Յետք» հրապարակեց](#) հետաքննությունը, այդ նույն կայանն արդեն, ըստ պարբերականի տվյալների, պատկանում էր Աբրահամյանների ընտանիքին: Այդ մասին լրագրողներին հաստատել էին այնտեղ աշխատող ավտոմեխանիկները:

Լուսանկարում՝ վարչապետի առաջին աշխատավայրը:

Այնուհետև կարիերան բուռն զարգացում ապրեց: 1991 թվականին Աբրահամյանը գլխավորեց Արտաշատի գինու-կոնյակի գործարանը, 1995-ին դարձավ խորհրդարանի պատգամավոր և Արտաշատի քաղաքային խորհրդի գործկոմի նախագահ, մեկ տարի անց՝ Արտաշատի քաղաքապետ, իսկ 1998-ին՝ Արարատի մարզպետ:

2000 թվականին [Աբրահամյանը տեղափոխվեց կառավարություն](#) և հաջորդ ութ տարիների ընթացքում զբաղեցրեց տարածքային կառավարմանն առնչվող պաշտոններ: Նրա լիազորություններն աստիճանաբար ընդլայնվում էին՝ նախարարից մինչև փոխվարչապետի լիազորությունները համակարգող նախարար, իսկ 2007 թվականին՝ փոխվարչապետ:

2008 թվականին Աբրահամյանն արդեն հայտնվեց իշխանության ամենամոտ շրջանակում. Ապրիլի 21-ին նա նշանակվեց նախագահի աշխատակազմի ղեկավար, իսկ սեպտեմբերի 29-ին գլխավորեց Ազգային ժողովը: 2011 թվականի նոյեմբերին հրաժարական տալուց հետո Աբրահամյանը 2012 թվականի ընտրություններին վերադարձավ խորհրդարան և կրկին զբաղեցրեց խոսնակի աթոռը:

2014 թվականի ապրիլի 13-ին քաղաքական կարիերան հասավ գագաթնակետին. [Յովիկ Աբրահամյանը դարձավ Հայաստանի վարչապետ](#): Նա գլխավորում էր կառավարությունը մինչև 2016 թվականի սեպտեմբերի 8-ի իր հրաժարականը:

Քառորդ դարում՝ կոնյակի գործարանի բաժնի պետից մինչև կառավարության ղեկավար՝ Սակայն այս քաղաքական վերելքը միայն պաշտոնների հաջորդականությամբ չի բացատրվում։ Աբրահամյանի տեղն այն տարիների իշխանական համակարգում հասկանալու համար ավելի կարևոր է մեկ այլ բան՝ նրա հարաբերությունները Սերժ Սարգսյանի հետ։

Սերժ Սարգսյանի համակարգի մարդը

Աբրահամյանի բուռն քաղաքական վերելքի հետևում կանգնած էր նաև Սերժ Սարգսյանի թիմում նրա ունեցած հատուկ դիրքը։ Նրան վստահում էին ոչ միայն բարձր պետական պաշտոններ, այլև առանցքային ընտրարշավներ։ Աբրահամյանը գլխավորել է Սարգսյանի նախընտրական շտաբները 2008 և 2013 թվականների նախագահական ընտրություններում, իսկ 2012-ին ղեկավարել է ՀՀԿ-ի շտաբը խորհրդարանական ընտրություններում։

Լուս անկարում՝ Յովիկ Աբրահամյանը և Սերժ Սարգսյանը։

Կուսակիցների մոտ Աբրահամյանին ներկայացնելով որպես կառավարության ապագա ղեկավար՝ [Սարգսյանը հղում էր կատարում նրա փորձին](#), կազմակերպչական ունակություններին և ՀՀԿ-ում ունեցած դերին։ «Ես վստահ եմ, որ բոլորը շատ արագ կհասկանան, որ Հայաստանի Հանրապետությունում կա իրոք արդյունավետ վարչապետ», — հայտարարել էր նա՝ խոստանալով անձամբ աջակցել նոր վարչապետի աշխատանքին, ինչպես նաև ապահովել ողջ թիմի աջակցությունը։

Յուրային՝ օտարների մեջ. Ճառուկյանն ու Քոչարյանը

Աբրահամյանի դիրքը Սերժ Սարգսյանի համակարգում չէր խանգարում նրան պահպանել սերտ կապեր քաղաքական ազդեցության այլ կենտրոնների հետ:

2007 թվականին Գագիկ Ճառուկյանի «Բարգավաճ Հայաստան»-ն առաջին անգամ անցավ խորհրդարան և դարձավ ՀՀԿ-ից հետո երկրորդ քաղաքական ուժը: Եվ երկու տարի անց երկու ազդեցիկ ընտանիքների հարաբերությունները դարձան խնամիական. Յուրային Աբրահամյանի որդին՝ Արգամը, ամուսնացավ Գագիկ Ճառուկյանի դստեր՝ Էմմայի հետ:

[Mediamax](#), [«Новое время»](#)

Ոչ պակաս ուշագրավ են [Աբրահամյանի հարաբերությունները](#) երկրորդ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ: Հենց նրա նախագահության տարիներին Աբրահամյանն անցավ Արարատի մարզպետից մինչև տարածքային կառավարման նախարարի, փոխվարչապետի լիազորությունները համակարգող նախարարի և փոխվարչապետի ուղին. 2005 թվականից նա ընդգրկված էր նաև Ազգային անվտանգության խորհրդում:

Սերժ Սարգսյանի օրոք Քոչարյանի հետ ունեցած հատուկ քաղաքական կապի մասին խոսակցություններն Աբրահամյանի համար արդեն անհարմար թեմա էին դարձել: 2012 թվականին նա դրանք անվանում էր «միֆ» և պնդում, թե նման դատողությունները, որոնք հիմնված են նաև Ճառուկյանի հետ ունեցած խնամիական կապի վրա, օգտագործվում են գործող նախագահի հետ իր հարաբերությունները փչացնելու նպատակով:

Երբ [լրագրողները հարցրեցին](#), թե արդյոք այդ խոսքերը չեն վկայում Քոչարյանի և Սարգսյանի մրցակցության մասին, Աբրահամյանը խուսափեց ուղղակի պատասխանից:

2014 թվականին Աբրահամյանի՝ վարչապետ նշանակվելուց հետո Քոչարյանը հրապարակայնորեն հիշեցրեց իրենց համատեղ աշխատանքի մասին՝ նրան անվանելով «լավ տարածքային կառավարման նախարար և փոխվարչապետ» և հաջողություն մաղթելով նոր պաշտոնում: Աբրահամյանը շնորհակալություն հայտնեց նախկին նախագահին, բայց սահմանադրական բարեփոխումների շուրջ այն ժամանակ ծագած վեճում արդեն պաշտպանեց Սերժ Սարգսյանի դիրքորոշումը:

Epress.am, Armenpress

Այսպիսով, գտնվելով Սարգսյանի մերձավոր շրջապատում՝ Աբրահամյանը միաժամանակ ընտանեկան կապերով կապված էր երկրորդ խորհրդարանական ուժի առաջնորդի հետ և պահպանում էր հարաբերությունները նախկին նախագահի հետ, որի օրոք սկսվել էր նրա դուրս գալը համապետական մակարդակ: 2015 թվականին այս քաղաքական կառույցը ենթարկվեց լուրջ փորձության:

2015. Լոյալության փորձություն

2015 թվականի փետրվարին Գագիկ Ծառուկյանի հետ ունեցած ընտանեկան կապերը չխանգարեցին Աբրահամյանին հօգուտ Սերժ Սարգսյանի կատարելու քաղաքական միանշանակ ընտրություն:

Իշխանությունների և ԲՀԿ-ի հարաբերությունները սրած դրվագներից մեկը կուսակցության քաղաքական խորհրդի անդամ Արտակ Խաչատրյանի վրա հարձակումն էր: Ինչպես [հաղորդել էր «Ազատություն» ռադիոկայանը](#), փետրվարի 7-ին դիմակավորված երեք զինված անձ առևանգել էին նրան «Տաշիր» առևտրի կենտրոնի մոտ: Մոտ հինգ ժամ անց Խաչատրյանին գտել էին իր տան մոտ՝ ծեծված և անգիտակից վիճակում: ԲՀԿ-ն տեղի ունեցածի քաղաքական պատասխանատվությունը դրել էր երկրի բարձրագույն ղեկավարության վրա: Սա կուսակցության կողմից հնչեցված մեղադրանք էր, այլ ոչ թե կոնկրետ պաշտոնատար անձանց առնչության վերաբերյալ հաստատված հետևություն:

Արդեն փետրվարի 9-ին Աբրահամյանը ԲՀԿ-ի հայտարարությունը որակեց որպես «կոպիտ սխալ» և [հրապարակայնորեն դիմեց իր խնամուք](#): Ծառուկյանը պետք է հետևի, թե ինչ է տարածում իր քաղաքական կառույցը, հակառակ դեպքում կուսակցության հայտարարություններում պարունակվող «Եմոցիոնալ անհեթեթությունը» ստիպված կլինեն ընկալել որպես նրա անձնական կարծիք:

Երեք օր անց հակամարտությունը հասավ գագաթնակետին: ՀՀԿ խորհրդի նիստում [Սերժ Սարգսյանը](#) [Ծառուկյանին](#) [որակեց](#) [որպես](#) [«չարիք»](#) և «կեղծ քաղաքական երևույթ», հրապարակայնորեն օգտագործեց նրա նվաստացուցիչ մականունը՝ «Դոդի Գագո», և հանձնարարեց վարչապետին սկսել ստուգումներ Ծառուկյանի չվճարված միլիարդավոր դրամների հարկերի մասին լուրերի առնչությամբ:

[Աբրահամյանը](#) [պատասխանեց](#) վարչապետի լիազորություններն ու վարչական լծակներն օգտագործելու պատրաստակամությամբ: Եվ հավելեց մի արտահայտություն, որն երկու ընտանիքների հարաբերությունների համատեքստում հատկապես արտահայտիչ էր հնչում. «Իսկ նրանց, ովքեր առաջին, երկրորդ, երրորդ անգամից հետո չեն հասկանում, պետք է ևս մեկ անգամ խփել»:

Նախագահի և սեփական խնամու միջև ծագած հակամարտությունում Աբրահամյանն ընտրեց նախագահին:

Հրաժարականը և խզումը ՀՀԿ-ի հետ

Ծառուկյանի հետ Սարգսյանի ունեցած հակամարտությունից մեկուկես տարի անց քաղաքական դասավորվածությունը փոխվեց արդեն հենց Աբրահամյանի համար:

2016 թվականի սեպտեմբերի 8-ին [Նա հայտարարեց](#) վարչապետի պաշտոնից հրաժարական տալու մասին: «Ես որոշել եմ հրաժարական տալ և նախագահին հնարավորություն տալ ձևավորել նոր կառավարություն», — կառավարության նիստում հայտարարեց Աբրահամյանը:

Կաբինետի փոփոխությանը նախորդել էր հուլիսին Երևանում ՊՊԾ գնդի տարածքի զինված զավթումը «Սասնա ճռեր» խմբավորման կողմից: Դիմակայության ավարտից հետո Սերժ [Սարգսյանը](#) [հայտարարել էր](#) փոփոխությունների անհրաժեշտության մասին: Սեպտեմբերի 13-ին վարչապետ էր նշանակվել Երևանի նախկին քաղաքապետ Կարեն Մարտիրոսի Կարապետյանը: [Sputnik](#)

Սարգսյանի հռետորաբանությունը նույնպես փոխվել էր: Խոսելով նոր կաբինետի խնդիրների մասին՝ նա պահանջում էր վերականգնել հանրային վստահությունը, կիրառել ոչ ստանդարտ տնտեսական ու սոցիալական լուծումներ, բաց լինել քննադատության նկատմամբ և կոչ էր անում կառավարությանը «մեղավորներ չփնտրել իր շարքերից դուրս»:

[«Новости-Армения»](#)

Կարապետյանը հրապարակայնորեն ջերմորեն էր արտահայտվել նախորդի մասին. «Նախկին վարչապետն իմ գործընկերն է, իմ ընկերը»: Նա նշել էր, որ Աբրահամյանը

ստանձնել է կառավարման ծանր բեռը, և հավաստիացրել, որ նոր կառավարության առջև
նրա կադրերից ազատվելու խնդիր չկա: [A1+](#), [Panorama.am](#)

Սակայն վարչապետի փոփոխության շուրջ տեղեկատվական ֆոնն այնքան էլ բարյացակամ
չէր: Արդեն սեպտեմբերի 16-ին «ԱՌԿԱ» գործակալությունը՝ հղում անելով «Ժամանակ»
թերթին, հայտնում էր, որ Կարապետյանին իբր զգվանք են պատճառում միլիոնավոր
դրամներ արժեցող ոսկեզօծ կաթիլներն ու սրահները, որոնք ձևավորվել էին նրա
նախորդի՝ Յուրի Աբրահամյանի կողմից: [APKA](#)

Վարչապետի աթոռը կորցնելով՝ գործն այդքանով չավարտվեց: 2017 թվականի հունվարի 24-
ին Աբրահամյանը հայտարարեց ՀՀ-ից դուրս գալու մասին: Այդ պահին նա շարունակում էր
մնալ կուսակցության նախագահի տեղակալ և, ըստ [«Ազատության» գնահատականի](#), Սերժ
Սարգսյանից հետո համարվում էր դրա ամենաազդեցիկ ներկայացուցիչը: Կուսակցության
ղեկավարությունում հայտարարում էին, որ որոշումն իրենց համար անակնկալ է եղել, և
նախկին վարչապետի հեռանալու մասին իրենք տեղեկացել են լրատվամիջոցներից:

Երկու օր անց խզումը ստացավ հրապարակային ձևակերպում: Սարգսյանը ՀՀ-ն
համեմատեց մեծ գետի հետ, իսկ նրանից հեռացողներին՝ առվակների, որոնք, եթե չեն
վերադառնում հիմնական հուն, «ցամաքում ու հեռանում են»:

Աբրահամյանը պատասխանեց արդեն հաջորդ օրը: Նա հիշեցրեց, որ մեծ գետերն իրենք են
գոյանում առվակներից, իսկ հետո շարունակեց փոխաբերությունը. գետի մեջ կարող են
թափվել «տեխնոլոգիական գործարանի խառը ջրերը» և «ապականել ամբողջ հունը»:
Քաղտեխնոլոգ Կարեն Քոչարյանը ենթադրեց, որ այդ «խառը ջրեր ասելով»՝ Աբրահամյանը
նկատի ուներ առաջին հերթին նոր վարչապետ Կարեն Կարապետյանին և նրա հետ եկած
մարդկանց:

[«Ազատություն»](#), [«Առավոտ»](#)

ՀՀ-ում պատասխանեցին շատ ավելի ուղղակիորեն: Այն հարցին, թե արդյոք Սարգսյանի
խոսքերը կարելի է համարել զգուշացում կուսակցությունը լքողների քաղաքական ապագայի
բացակայության մասին, ՀՀ խոսնակ Էդուարդ Շարմազանովը հայտարարեց. «Դա ոչ թե
զգուշացում էր, այլ իրականության արձանագրում»:

[«Ազատություն»](#)

Աբրահամյանի հրաժարականի պատճառներին ավելի ուշ անդրադարձավ Նան Նիկոլ
Փաշինյանը: 2017 թվականի հուլիսի 6-ին, խորհրդարանում 2016 թվականի պետական
բյուջեի կատարման հաշվետվության քննարկման ժամանակ ելույթ ունենալով, նա
վարչապետի փոփոխությունը կապում էր առաջին հերթին Սերժ Սարգսյանի քաղաքական
հաշվարկների հետ: Փաշինյանի վարկածով՝ Աբրահամյանը կարող էր իր շուրջը համախմբել
ազդեցիկ մարդկանց խումբ և խոչընդոտել 2017–2018 թվականներին իշխանությունը
պահպանելու Սարգսյանի պլաններին: Հենց սրանում, այլ ոչ թե տնտեսական

ցուցանիշներում Էր ընդդիմադիր գործիչը տեսնում նրան Կարեն Կարապետյանով փոխարինելու պատճառը: [NEWS.am](https://www.news.am)

Այսպիսով, հրապարակայնորեն Աբրահամյանն ու Կարապետյանը շարունակում էին միմյանց մասին խոսել որպես ընկերների և գործընկերների, մինչդեռ մամուլում նրանց հարաբերություններն արդեն նկարագրվում էին որպես քաղաքական դիմակայություն:

Ավելի քան երեք տարում Աբրահամյանն անցավ մի ճանապարհ՝ վարչապետից, որին Սարգսյանը հրապարակայնորեն աջակցություն էր խոստանում, մինչև կուսակցությունից դուրս գալը, որտեղ նրան դեռևս վերջերս համարում էին նախագահից հետո երկրորդ ամենաազդեցիկ մարդը:

ՀՀԿ-ից հետո. նոր քաղաքական դիրքի որոնում

ՀՀԿ-ից հեռանալն առաջ քաշեց մի այլ հարց. որտեղ՞ կհայտնվի այն մարդը, որը դեռևս վերջերս համարվում էր իշխող կուսակցության ամենաազդեցիկ ներկայացուցիչներից մեկը:

Աբրահամյանի՝ ՀՀԿ-ից դուրս գալուց հետո քննարկվում էր նաև հնարավոր ուղղությունը՝ դեպի Գազիկ Շառուկյան: Սակայն 2017 թվականի փետրվարի 16-ին Շառուկյանը հրապարակայնորեն հայտարարեց, որ նախկին վարչապետը որևէ առնչություն չունի «Բարգավաճ Հայաստանի» հետ:

Ընդ որում՝ «Շառուկյան» դաշինքի ընտրական ցուցակում ընդգրկվեց նախկին վարչապետի որդին՝ Արտաշատի քաղաքապետ Արգամ Աբրահամյանը, ով ամուսնացած է Շառուկյանի դստեր հետ: Սա ինքնին չէր վկայում Հովիկ Աբրահամյանի՝ խնամու քաղաքական թիմին միանալու մասին, բայց ցույց էր տալիս, որ 2015 թվականի հակամարտությունից հետո երկու շրջանակների միջև ընտանեկան-քաղաքական կապը չէր անհետացել: [NEWS.am](https://www.news.am)

Սակայն քաղաքական դաշինքների նախկին համակարգ վերադարձ տեղի չունեցավ: Արդեն շատ չանցած՝ Աբրահամյանը հայտնվեց այլ քաղաքական իրականության մեջ՝ Նիկոլ Փաշինյանի իշխանության օրոք, որի հետ նա հրապարակային հակամարտության սեփական պատմությունն ուներ:

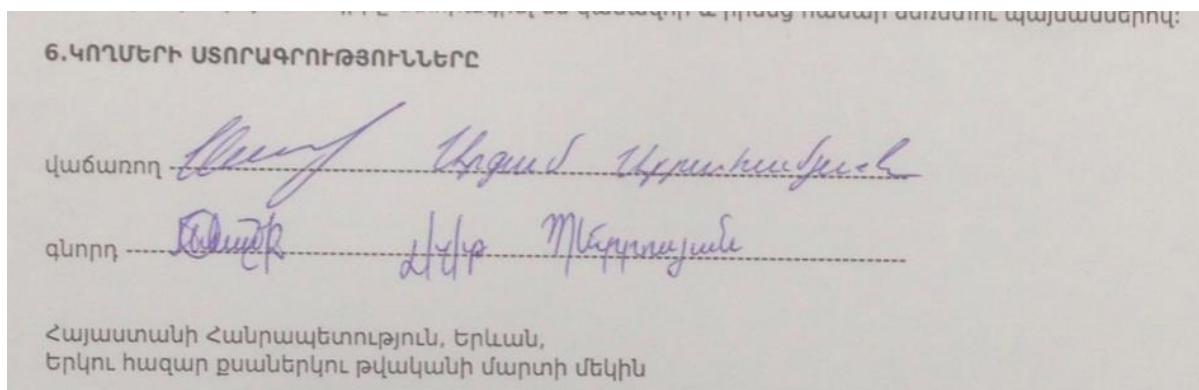
Փաշինյան. հին ընդդիմախոսից մինչև նոր իշխանություն

Աբրահամյանի և Փաշինյանի միջև հակամարտությունը սկսվել էր իշխանության փոփոխությունից շատ առաջ: Նրանց ամենակարևոր հրապարակային վեճերից մեկը վերաբերում էր Նախկին վարչապետի կարողության ծագմանը. Մի թեմա, որը հետագայում դառնալու էր լրագրողական հետաքննությունների, քրեական վարույթների և գույքային պահանջների կիզակետը:

Գույքի թեմային Փաշինյանն անդրադարձել էր նաև ավելի ուշ: 2017 թվականի նոյեմբերին նա առաջարկել էր Երևանի Հաղթանակի զբոսայգու մոտ գտնվող առանձնատների թաղամասը վերածել «բաց երկնքի տակ կոռուպցիայի թանգարանի», իսկ Նախկին վարչապետ Աբրահամյանին այնտեղ նշանակել էքսկուրսավար:

Իշխանության փոփոխությունից հետո Նախկին հրապարակային առճակատումն աստիճանաբար տեղի տվեց շատ ավելի զուսպ հարաբերությունների:

Այս պատմության առանձին դրվագներից դարձավ Մոնումենտի թաղամասում գտնվող ընտանեկան առանձնատան վաճառքը: 2022 թվականի մարտի 1-ին Նախկին վարչապետի որդին՝ Արգամ Աբրահամյանն այն վաճառեց 2,5 միլիարդ դրամով՝ ձեռներեց Նարեկ Նալբանդյանի տիկնոջը՝ Լիլիթ Պետրոսյանին: [Armenia Today](https://armeniatoday.am/news/politics/1000000)

Գործարքը կայացել էր անշարժ գույքի վրա դրված կալանքը հանելուց հետո և հետագայում հարցեր էր առաջացրել իրավապահ մարմինների մոտ: Գլխավոր դատախազ Արթուր Դավթյանը հայտարարել էր, թե դատախազությունը վաճառքի մասին տեղյակ չի եղել, և կալանքը հանելու որոշումը բողոքարկվել է, սակայն գործարքը կայացել էր մինչև բողոքի քննությունը: Ավելի ուշ Հետք-ը հաղորդել էր գույքի վրայից կալանքը հանած քննիչի

գործողությունների վերաբերյալ իրականացվող քննության մասին: Նալբանդյանն ինքը պնդում էր ձեռքբերման օրինականության մասին:

[NEWS.am](#), [Heta](#)

Նալբանդյանի հետ կապն այսքանով չէր ավարտվել: 2025 թվականի դեկտեմբերին դատարանը Հովիկ Աբրահամյանի նկատմամբ որպես խափանման միջոց էր նշանակել 25 միլիոն դրամ գրավ, և ամբողջ գումարը, ինչպես 2026 թվականի հունվարին հայտնել էր [Heta](#)-ը, վճարել էր Նարեկ Նալբանդյանը: Նրա փաստաբանը դա բացատրել էր ձեռներեցի և Արգամ Աբրահամյանի բազմամյա ընկերությամբ: Սակայն մինչ այդ պահը վեճն արդեն վերաբերում էր ոչ միայն մեկ առանձնատան:

Հենց առանձնատան շուրջ կատարված գործարքն էլ հետագայում ձեռք բերեց քաղաքական մեկնաբանություններ: 2026 թվականի օգոստոսին «Հայաստան» ընդդիմադիր խմբակցության ղեկավար [Աննա Գրիգորյանը հայտարարել էր](#), թե Աբրահամյանը ընտրությունների ժամանակ սատարել է «Քաղաքացիական պայմանագրին», և կասկածի տակ էր դրել իշխանությունների հետևողականությունը, որոնց ներկայացուցիչները միաժամանակ նախկին վարչապետին կոռուպցիոներ են որակում: Նույն ելույթում նա հիշատակել էր, որ Աբրահամյանների ընտանիքի նախկին առանձնատանն է բնակվում Նարեկ Նալբանդյանը:

[24News](#)

Նալբանդյանի կերպարն այս պատմության մեջ արժանի է առանձին ուշադրության: Ձեռներեցը լայն ճանաչում էր ստացել Ծաղկաձորի «Գոլդեն Փալաս» հյուրանոցային համալիրի օտարումից հետո. պետությունն այն վաճառել էր 5 միլիարդ դրամով, և «Պրոյեկտ Ինտեր-Ինվեստ» ընկերության միջոցով գնորդ էր հանդես եկել Նարեկ Նալբանդյանը: Համաձայն CivilNet-ի տվյալների՝ Նալբանդյանը «Պրոյեկտ Ինտեր-Ինվեստ»

ընկերությունների խմբի սեփականատերն է և ընկերության բաժնետեր է դարձել 2019 թվականին: Նրա բիզնեսի զգալի ընդլայնումը տեղի էր ունեցել 2018 թվականից հետո:

Հատկանշական էր նաև Աբրահամյանի պահվածքը 2026 թվականի օգոստոսին, երբ կալանավորվեց Նրա որդին՝ Արգամը: Նախկին վարչապետը որդուն առաջադրված մեղադրանքն անհեթեթ էր որակել, սակայն առաջարկել էր սպասել քննության արդյունքներին: [Sputnik Armenia](https://sputnik.am)

Այդ նույն օրն Աբրահամյանն անարդար և անհիմն էր որակել արդեն հենց իր դեմ ներկայացված գույքային հայցը, սակայն հրաժարվել էր քաղաքական գնահատական տալուց: Նախկին բարձրաստիճան պաշտոնյաներին գույքից զրկելու մասին իշխանությունների հայտարարություններին: Այսպիսով, հրապարակայնորեն պաշտպանելով որդուն և սեփականությունը՝ նախկին վարչապետը այդ պահանջները չէր տեղափոխում գործող իշխանությունների հետ ուղղակի հակամարտության դաշտ:

[NEWS.am](https://news.am)

Ընտանեկան բիզնես, գույք և քրեական գործեր

Հովիկ Աբրահամյանի քաղաքական կենսագրությունը բացատրում է, թե ինչպես նա հայտնվեց իշխանության գագաթին և ինչու երկար տարիներ մնաց իշխող համակարգի առանցքային դեմքերից մեկը: Սակայն այն չի բացատրում մեկ այլ բան. թե ինչպես քաղաքական կարրիերային զուգահեռ ձևավորվեց Աբրահամյանների ընտանիքի կարողությունը:

Այս հարցը ծագել էր քրեական գործերից և բռնազանձման հայցերից շատ առաջ: Լրագրողները տարիներ շարունակ ուսումնասիրել էին Աբրահամյանի հայտարարագրերը, Նրա ընտանիքին պատկանող հողամասերն ու անշարժ գույքը, երեխաների, եղբոր և այլ ազգականների անունով ձևակերպված ընկերությունները: Աբրահամյանն իր կարողության ծագումը բացատրում էր առաջին հերթին գյուղատնտեսությունից ստացված եկամուտներով և հերքում, թե գույք է ձեռք բերել իշխանական համակարգում ունեցած իր դիրքի շնորհիվ:

Ժամանակի ընթացքում հարցը փոխվեց: Խոսքն արդեն վերաբերում էր ոչ միայն այն բանին, թե որքան գույք էր պատկանում ընտանիքին, այլև այն բանին, թե ում էր այն պատկանում ձևականորեն, ով էր փաստացի վերահսկում ակտիվները և ինչ դեր կարող էին խաղալ պետական պաշտոններն ու կապերը դրանց ձեռքբերման գործում:

Այն, ինչ երկար տարիներ մնում էր լրագրողական հետաքննությունների առարկա, իշխանության փոփոխությունից հետո աստիճանաբար դարձավ քրեական վարույթների և

դատական հայցերի առարկա: Այսօր դատախազությունը պահանջում է բռնագանձել տասնյակ անշարժ գույքեր և այլ ակտիվներ, իսկ ընտանեկան բիզնեսի հին պատմություններից մի քանիսն արդեն իսկ տեղ են գտել քննության առաջադրած մեղադրանքներում:

Սակայն այս պատմությունը սկսվել էր շատ ավելի վաղ շատ ավելի պարզ հարցից. Որտեղի՞ց այդքան փող:

«Ես սկսելու եմ ինձնից». միլիոններ և կարողության ծագումը

2014 թվականի հոկտեմբերի տվյալներով՝ այն ընկերությունների թիվը, որոնց [Heta](#) -ը կապում էր Հովիկ Աբրահամյանի և Նրա մերձավոր ազգականների հետ, անցնում էր հինգ տասնյակից: Նույն թվականի մայիսի 15-ին վարչապետը հայտարարել էր «խաղի նոր կանոնների» և գործարարների համար հավասար պայմանների մասին՝ հավելելով. [«Ես սկսելու եմ ինձնից»](#): Heta-ն այս արտահայտությունը մեկնաբանել էր որպես Աբրահամյանի՝ բիզնեսի հետ ունեցած կապի խոստովանություն և հիշեցրել Ազգային ժողովի նախագահի համար ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվելու սահմանադրական արգելքի մասին:

Ընտանեկան կարողության ծագման շուրջ տարիներ շարունակվող հարցերի ֆոնին այս բանաձևը հատկապես ուշագրավ էր հնչում:

Այդ ժամանակահատվածում Աբրահամյան ամուսիններն արդեն հայտարարագրել էին զգալի դրամական խնայողություններ: 2011 թվականի սկզբին Հովիկ Աբրահամյանը հայտարարագրել էր 310 միլիոն դրամ և 2,1 միլիոն դոլար, Ջուլիետա Աբրահամյանը՝ 315 միլիոն դրամ և 3,02 միլիոն դոլար: Ընդհանուր առմամբ՝ 625 միլիոն դրամ և 5,12 միլիոն դոլար՝ առանց հաշվի առնելու անշարժ գույքն ու ընկերություններում ունեցած բաժնեմասերը: Մինչև 2015 թվականի վերջը նրանց դրամական միջոցները կազմում էին 390 միլիոն դրամ և 4,27 միլիոն դոլար: Այս գումարներն արտացոլում են կոնկրետ ամսաթվերի դրությամբ մնացորդները, այլ ոչ թե կարողության ամբողջական չափը:

Դրամական միջոցներն ու եկամուտները՝ ըստ տարիների						
N	Անուն, ազգանուն	2009թ.	2010թ.	2011թ.	2012թ.	2013թ.
1	Հովիկ Աբրահամյան	Դրամական---	310.000.000դր.	290.000.000դր.	280.000.000դր.	270.000.000դր.
		միջոցներ	2.100.000 USD	2.050.000 USD	2.000.000 USA	1.950.000 USA
		Եկամուտ	29.499.760դր.	25.515.220դր.	43.671.030դր.	49.256.010դր.
2	Զուլիետա Աբրահամյան	Դրամական---	315.000.000դր.	300.000.000դր.	302.000.000դր.	300.000.000դր.
		միջոցներ	3.020.000 USD	2.900.000 USD	2.900.000USD	2.850.000USD
		Եկամուտ	---	---	45.000.000 դր.	48.000.000դր.
				միայն գյուղմթերքի իրացում	միայն գյուղմթերքի իրացում	միայն գյուղմթերքի իրացում

Հենց այդ պատճառով էլ փողերի ծագման մասին հարցը հայտարարագրերից արագորեն դուրս եկավ հրապարակային քաղաքականություն: Կառավարության ծրագրի քննարկման ժամանակ [Նիկոլ Փաշինյանը հարցրել էր Աբրահամյանին](#), թե վերջինս ինչպես է կարողացել կուտակել կարողություն՝ առանց բիզնեսով զբաղվելու:

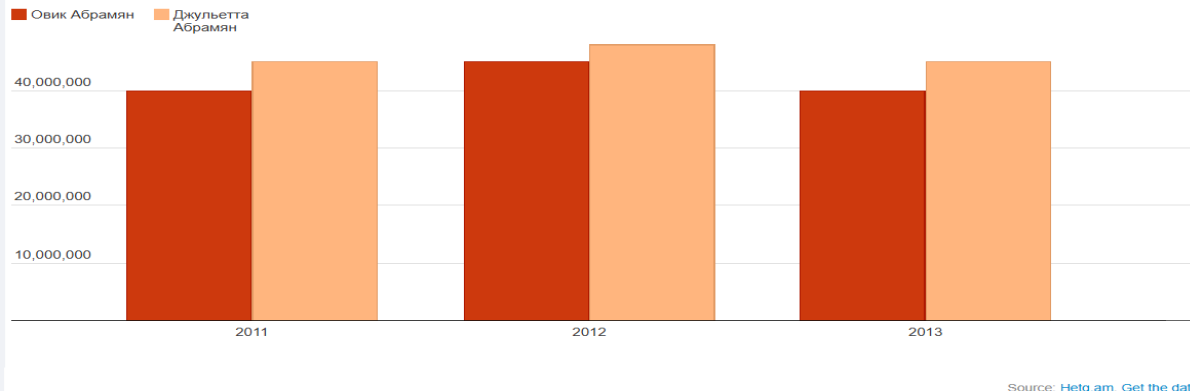
Վարչապետն իր գույքի ծագումը բացատրել էր գյուղատնտեսական նախկին գործունեությամբ և պնդել, որ կառավարությունում և խորհրդարանի ղեկավարի պաշտոնում գտնվելով՝ գույք ձեռք չի բերել կոռուպցիայի արդյունքում: Պատասխանն արագորեն տեղափոխվեց անձնական հարթություն. «Դուք անգամ պատկերացում չունեք այն մասին, թե ինչ է նշանակում ձեռնարկատիրություն: Եվ չեք կարող զբաղվել ձեռնարկատիրությամբ: Եթե նույնիսկ ձեզ հող տան, չեք կարողանա մշակել այն»:

Այս բացատրությունն այնուհետև դարձավ լրագրողական հետաքննության առանձին ուղղություն: 2011–2014 թվականներին Աբրահամյանի հայտարարագրերում առկա էին խոշոր «այլ եկամուտներ», որոնք [Heta](#) -ը կապում էր գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացման հետ՝ 40 միլիոն դրամ 2011 թվականին, 45 միլիոն՝ 2012-ին, 40 միլիոն՝ 2013-ին և 30 միլիոն՝ 2014-ին: 2015 թվականին այս մուտքերն անհետացան նրա հայտարարագրից, մինչդեռ տիկինը շարունակում էր նշել գյուղատնտեսական արտադրանքից ստացված եկամուտները: Հենց գյուղատնտեսությունն էր նախկինում հանդիսանում կարողության ծագման գլխավոր հրապարակային բացատրությունը:

Доходы от реализации сельхозпродукции по годам (в драмах)

Գյուղմթերքների իրացումից ստացված եկամուտը՝ ըստ տարիների
(դրամով)

N	Անուն, ազգանուն	2011թ.	2012թ.	2013թ.
1	Հովիկ Աբրահամյան	40.000.000	45.000.000	40.000.000
2	Զուլիետա Աբրահամյան	45.000.000	48.000.000	45.000.000

Ընդ որում՝ անձամբ Հովիկ Աբրահամյանի կողմից հայտարարագրված անշարժ գույքի ցանկը համեմատաբար համեստ տեսք ուներ. 2012 թվականին նա նշել էր երեք բնակարան երևանում և մեկ ավտոտնակ: Նույն լրակազմն էր պատկերված նաև 2014 թվականին վարչապետի պաշտոնը ստանձնելիս: Անձնական հայտարարագրերի և ազգականների ակտիվների միջև եղած հակադրությունը դարձավ հետաքննությունների գլխավոր թեմաներից մեկը: [Hetq](http://Hetq.am).

Ընտանիքը՝ որպես բիզնես-համակարգ

Եթե անձնական հայտարարագրում կարողության մասշտաբը տեսանելի էր միայն մասամբ, ապա հարազատների բիզնեսն այլ պատկեր էր տալիս: 2014 թվականին վարչապետի որդին՝ Արգամ Աբրահամյանը, հանդիսանում էր ավելի քան երկու տասնյակ ընկերությունների բաժնետեր կամ մասնակից: Ընտանիքի հետաքրքրություններն ընդգրկում էին անշարժ գույքն ու հյուրանոցային բիզնեսը, առևտուրը, ալկոհոլի և պահածոների արտադրությունը, տրանսպորտը, շինարարությունը, վառելիքը, ձկնաբուծությունը և հանքարդյունաբերությունը:

ՀԱՎԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ընդ որում՝ բիզնես-ակտիվներն գոյություն ունեին ընտանիքի քաղաքական և վարչական դիրքերին զուգահեռ. Աբրահամյանի հարազատները պաշտոններ էին զբաղեցնում պետական կառույցներում և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում:

Մասշտաբն առավել լավ երևում է ոչ թե ընկերությունների ամբողջական ցանկում, այլ մի քանի խոշոր ակտիվներում: «Իմպերիում Պլազա» ՓԲԸ-ի բոլոր բաժնետոմսերը պատկանում էին Արգամ Աբրահամյանին. Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում էր շուրջ 1,89 միլիարդ դրամ: Ամիրյան փողոցում գտնվող շենքում էին տեղակայված բիզնես-կենտրոնը և Hotel National-ը:

Լուսանկարում՝ «Իմպերիում Պլազա»-ի գրասենյակը և Կենցաղի տունը Արտաշատում:

Լուսանկարում՝ «Hotel National» հյուրանոցային համալիրը Երևանի Ամիրյան փողոցում:

ՀԱՎԱԿՈՌՈՒՊՑԻՈՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹՅՈՒՆ

Կապերը դուրս էին գալիս նաև բուն ընտանեկան շրջանակի սահմաններից: Ճինարարական ոլորտում «Արարատցեմենտ»-ի բաժնետոմսերի 30%-ը պատկանում էր Արգամ Աբրահամյանին, 70%-ը՝ նրա անհատական գործընկեր և աներ Գագիկ Ճառուկյանին: Թանկարժեք ժամացույցների բիզնեսում նրանք ևս հանդես էին գալիս որպես գործընկերներ. Արգամն ու Ճառուկյանը բաժնեմասեր ունեին Երևանում գործող Franck Muller խանութի հետ կապված ընկերություններում: [Hetq](#)

Լուսանկարում՝

«Ֆրանկ Մյուլլեր» բրենդային ժամացույցների խանութը Երևանի Արովյան փողոցում:

Բայց հատկապես պատկերավոր է «Արտաշատ Վինկոն» ՓԲԸ-ի պատմությունը, քանի որ այստեղ փաստաթղթային կապը հենց Հովիկ Աբրահամյանի հետ արդեն ոչ միայն ազգակցական էր: 2012 թվականից ընկերության բաժնետոմսերին հավասար մասերով տիրապետում էին Արգամ Աբրահամյանը և նրա զարմիկ Հովհաննեսը: [Hetq](#)-ի տվյալներով՝ 2010–2011 թվականներին Հովիկ Աբրահամյանը մի քանի անգամ հանդես էր եկել որպես ձեռնարկության բանկային վարկերի երաշխավոր՝ մոտ 500 հազար դոլարի չափով, իսկ ընկերությունը, հրատարակության աղբյուրի տվյալներով, առանձին դեպքերում երաշխավորել էր հենց Աբրահամյանի վարկերը:

Լուսանկարում՝ «Արտաշատ Վինկոն» ՓԲԸ-ի խանութը, գործարանի տարածքի մուտքը և գործարանի շինությունները:

Խոսքը վերաբերում էր նաև նկատելի տնտեսվարող սուբյեկտներին: Աբրահամյանների ընտանիքի հետ կապված չորս ձեռնարկություններ 2014 թվականի հունվար-սեպտեմբեր ամիսների տվյալներով ընդգրկված էին Հայաստանի խոշոր հարկ վճարողների հազարյակում՝ «Արարատցեմենտ», Արտաշատի պահածոների գործարան, «Մխչյան Ֆիշ Ֆուդ» և «Նավթի Գազ»:

Լուսանկարում՝ ձկնաթուծական տնտեսությունը Չորակ գյուղում:

Հող, ջուր և պետական ռեսուրս

Բիզնեսից բնականաբար ծագում է դրա նյութական հիմքի հարցը: Գյուղատնտեսական գործունեության հիմքերից մեկը ընտանիքի խոշոր հողային տիրույթներն էին: Ջուլիետա Աբրահամյանի անունով Նարեկ գյուղում գրանցված էր 120 հեկտար հող՝ 100 հեկտար խաղողի այգիներ և 20 հեկտար խոտհարք: Ընտանեկան հողային ակտիվները հիշատակվում էին նաև Քաղցրաշենում, Ուրցաձորում և Գոռավանում:

Լուսանկարում՝ Ջուլիետա Աբրահամյանի հողերը Նարեկ գյուղում:

Սակայն հարցեր էին առաջանում ոչ միայն հողի, այլև դրա շուրջ առկա ենթակառուցվածքների վերաբերյալ: 2013 թվականին [Համաշխարհային բանկը](#)

հավանություն էր տվել Հայաստանի ոռոգման համակարգերի կատարելագործման վարկին. Բաղադրիչներից մեկն էլ Քաղցրաշենի ինքնահոս համակարգն էր: Ազատ գետից ջրի մատակարարումը պետք է բարելավեր ոռոգումը Քաղցրաշենում և Նարեկում, այդ թվում՝ Աբրահամյանների ընտանիքին պատկանող հողամասերում: Խոսքը ավելի լայն պետական ծրագրի շրջանակներում հնարավոր չափի, այլ ոչ թե բացառապես նրանց տնտեսությունների ֆինանսավորման մասին էր:

Ավելին քան պատկերավոր է սուբսիդավորվող դիզվառնելիքի պատմությունը: 2013 թվականի հունիսին ֆինանսների նախարարության ֆինանսական վերահսկողության տեսչության ղեկավար Սոնա Ղարիբյանը հայտնել էր, որ Հենրիկ Աբրահամյանը Միսչյանում ձեռք է բերել 35 հազար լիտր, իսկ Նրա որդին՝ Յովհաննեսը՝ 12,9 հազար լիտր: Արդյունքում դա կազմում էր գյուղին հատկացված վառելիքի մոտ 65%-ը: Ծրագիրը չէր արգելում ունևոր բնակիչների կամ պաշտոնյաների հարազատների մասնակցությունը, սակայն Միսչյանում ստուգումներ չէին իրականացրել, իսկ ընտանիքի դեպքում, ըստ Ղարիբյանի, նույնիսկ չէին ճշտել վառելիքի փաստացի ստացումը, քանի որ դա «անհարմար» էր:

Այսպիսով, ընտանեկան բիզնեսը հատվում էր ոչ միայն մասնավոր սեփականության, այլև պետական ռեսուրսների հետ: Ընդ որում՝ հարազատների հետաքրքրությունների շրջանակը զգալրեն լայն էր ագրարային շրջանին բնորոշ հողից, վառելիքից կամ վերամշակումից:

«Յագուլար»-ից մինչև համատեղ նախագծեր

Լուսանկարում՝ Հենրիկ Աբրահամյանը կնոջ՝ Ռուզաննա Յովսեփյանի հետ:

Ամենաանսովոր օրինակներից է ««Յագուլար» կենդանական աշխարհ» ՍՊԸ-ն, որը հիմնադրվել էր 2013 թվականին և, պետոնեգիստի տվյալներով, ամբողջությամբ պատկանում էր Հենրիկ Աբրահամյանին: Ընկերությունը հայտարարել էր հազվագյուտ

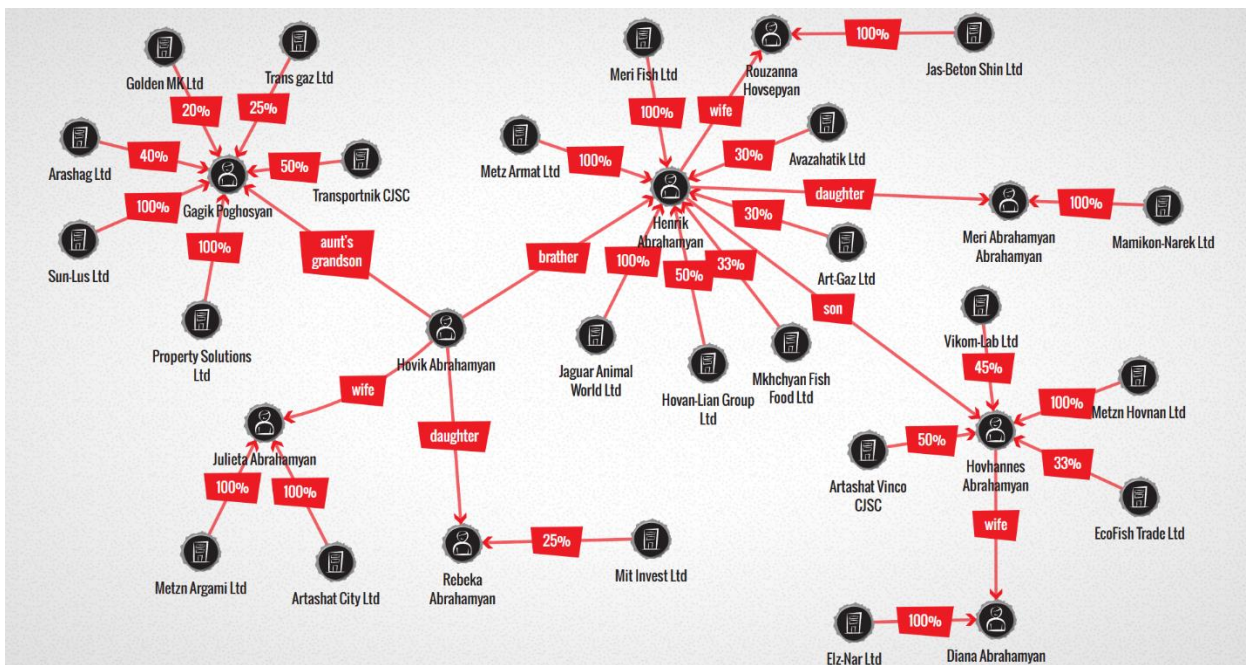
կենդանիների պաշտպանության, Էկոտուրիզմի և որսորդական տուրիզմի մասին. ծրագրերը ներառում էին տարածքների վարձակալություն և պահպանություն հայ-ադրբեջանական սահմանային գոտում: Ընդ որում՝ տնօրեն Գաբրիել Պողոսյանը հերքում էր ընկերության կապը վարչապետի եղբոր հետ՝ չնայած ռեգիստրի տվյալներին:

Բիզնես-ցանցն ընդլայնվում էր նաև համատեղ նախագծերի միջոցով: Հովիկ Աբրահամյանի դուստրը՝ Ռեբեկա Աբրահամյանը, 2014 թվականի օգոստոսին դարձել էր «Միտ Ինվեստ» ՍՊԸ-ի 25%-ի սեփականատերը. նրա գործընկերների թվում էին Արման Միրզոյանը և Վրաստանի երկու քաղաքացիներ՝ Լևան Չիկովանին և Մինդիա Սաբանաձեն:

Հայ-վրացական «Եվրոպա-Բեթ.ամ» խաղային ՍՊԸ-ում Արգամ Աբրահամյանին պատկանում էր 20%-ը, մնացած բաժնեմասերը բաշխված էին հայաստանյան և վրացական գործընկերների միջև:

Արտաքին կապերի ևս մեկ օրինակ է «Գոլդեն ՄԿ» ՍՊԸ-ն, որտեղ 20%-ը պատկանում էր Գագիկ Պողոսյանին, իսկ 40-ական տոկոսը՝ Ռուզաննա Ասուլյանին և մոսկվացի Միխայիլ Բեզրուկովին, որին ռուսական մամուլը կապում էր բազմաթիվ ընկերությունների հետ։ Լրագրողներին չէր հաջողվել նրանից մեկնաբանություն ստանալ հայկական բիզնեսի հետ ունեցած կապերի վերաբերյալ։

Մասշտաբ՝ առանց մեկնաբանությունների

Մինչև 2014 թվականի կտրվածքով [Heta](#) -ը թվարկում էր նաև այլ ակտիվներ, որոնք կապում էր ընտանիքի հետ՝ 53,24 հեկտար գյուղատնտեսական նշանակության հողեր Մխչյանում, անշարժ գույք Երևանում, խաղողի այգիներ, բենզալցակայաններ և գազալցակայաններ, տրիկոտաժի \$աքրիկա և մեխանիկական գործարան Արտաշատում, տարածքներ «Սիրիուս»

գործարանի մոտ, առանձնատներ Սևանի ափին և ճաղկածորում: Պարբերականը վերապատմում էր նաև մամուլի հաղորդագրությունները 2007 թվականին 7 միլիոն դոլարով Ղրիմում հանգստյան տուն ձեռք բերելու մասին, սակայն հրապարակման մեջ չէր բերում այդ գործարքը հաստատող փաստաթղթեր:

Այս կառույցի սպառիչ բացատրությունը ստանալն լրագրողներին չէր հաջողվել: Հովիկ Աբրահամյանն անպատասխան էր թողնում կապիտալի ծագման վերաբերյալ հարցումները:

«Ավագահատիկ». Ինչպես հանքավայրը դարձավ քրեական գործ

Մինչ այդ խոսքը հիմնականում լրագրողական հետաքննությունների, հայտարարագրերի և կորպորատիվ կապերի մասին էր: «Ավագահատիկ»-ի պատմությունը շրջադարձային է դառնում այստեղ ձևական և փաստացի վերահսկողության մասին նույն հարցերը աստիճանաբար անցնում են արդեն քրեական վարույթի հարթություն:

«Ավագահատիկ» ՍՊԸ-ն շահագործում էր ավազի հանք Նորամարգում: Ընկերության պատմությունը կարևոր է նրանով, որ այստեղ լրագրողական հրապարակումները, վկաների ցուցմունքները և քննության հետագա մեղադրանքներն արդեն նկարագրում են ոչ թե պարզապես հարազատների մոտ բիզնեսի առկայությունը, այլ վերահսկողության անցման ենթադրյալ մեխանիզմը:

Լուսանկարում՝ Հովիկ Աբրահամյանը, Հենրիկ Աբրահամյանը և Ալիկ Սարգսյանը:

Ընկերության հիմնադիր Գևորգ Գևորգյանը իր բաժնեմասի կորուստը կապում էր քաղաքական ճնշումների հետ: Նա պնդում էր, որ 2008 թվականի նախագահական ընտրություններից հետո, երբ ղեկավարում էր Լևոն Տեր-Պետրոսյանի շտաբը Մասիսում, քրեական հետապնդման և բիզնեսի կանգնեցման սպառնալիքի տակ ստիպված է եղել զիջել ընկերության 60%-ը: [Ըստ քննչական կոմիտեի վարկածի՝](#) 30%-ը ձևակերպվել էր Հենրիկ Աբրահամյանի, ևս 30%-ը՝ Խաչատուր Աղաջանյանի՝ այն ժամանակվա մարզպետ Ալիկ Սարգսյանի ազգականի վրա: [«Ազատյուն»](#).

Դատախազությունը պնդում էր, որ մինչ այդ հողի վարձակալության պայմանագիրը լուծվել էր, իսկ մասնակիցների փոփոխությունից հետո ընկերության մուտքը հողամաս

վերականգնվել էր. 2008 թվականի հուլիսին «Ավագահատիկ»-ը կրկին ստացել էր նախկին հինգ հեկտարը 25 տարով ավագի արդյունահանման համար:

Տասը տարի անց այս վեճն ստացավ քրեաիրավական շարունակություն: 2018 թվականին Գևորգյանի հայտարարությունը հիմք դարձավ հետաքննության համար: Հովիկ Աբրահամյանին մեղադրանքներ էին առաջադրվել պաշտոնեական լիազորությունները չարաշահելու և ձեռնարկատիրական գործունեությանն ապօրինի մասնակցելու համար: Նա գործը շինծու էր անվանել: 2020 թվականին ընկերությունը, [«Ազատություն» ռադիոկայանի](#) տվյալներով, վերադարձվել էր Գևորգյանների ընտանիքին:

Բայց պատմությունն այսքանով չավարտվեց: 2025 թվականին [Հակակոռուպցիոն կոմիտեն](#) հայտարարել էր, որ 2008–2015 թվականներին Աբրահամյանը հարազատների և այլ անձանց միջոցով փաստացի մասնակցել է «Ավագահատիկ»-ի և «Մեծն Հովնան»-ի կառավարմանը: «Ավագահատիկ»-ի հանքավայրի շահագործումից նրա ստացած շահույթը քննությունը գնահատել էր մոտ 230 միլիոն դրամ:

Մեղադրանքների առանձին մասը վերաբերում էր Արաքսի ավազանում ավագի արդյունահանմանը: Ըստ [քննության](#), վարկածի՝ թույլատրված կոորդինատներից դուրս իրականացված աշխատանքները հանգեցրել են հողերի դեգրադացման, պետական սահմանի մոտ վեց կիլոմետրանոց հատվածում հիմնական հունի փոփոխման ու չորացման և 307,82 հեկտար մակերեսով կղզու առաջացման: Այսպիսով, բիզնեսի նկատմամբ վերահսկողության հարցը կապվեց ոչ միայն սեփականության, այլև դրա գործունեության հետևանքների հետ:

Իշխանությունից հեռանալուց հետո. «որդուց՝ հորը»

Ձևական և փաստացի սեփականության միջև նույն խզումը դրսևորվեց նաև անշարժ գույքի պարագայում: Աբրահամյանի պաշտոնաթողությունից հետո զգալիորեն փոխվեց արդեն անմիջապես նրա անունով գրանցված սեփականության պատկերը: 2016 թվականի սեպտեմբերի 8-ի հայտարարագրում նա նշել էր երեք բնակարան, ավտոտնակ, 160 միլիոն դրամ և 1,5 միլիոն դոլար: Մինչև 2019 թվականը, [FIP](#)-ից ստացած կադաստրային տվյալների համաձայն, նրա անունով արդեն գրանցված էր 21 անշարժ գույք: Ընդ որում՝ գույքի մի մասը փոխանցվում էր ընտանիքի անդամների միջև:

2018 թվականին Աբրահամյանը որդուց՝ Արգամից, ձեռք էր բերել հողամասեր և շինություններ ճաղկածորում ու Արգականում:

[FIP](#) -ը ուշադրություն էր հրավիրել այն փաստին, որ Արգամն այս ակտիվները ձեռք էր բերել երիտասարդ տարիքում, երբ հայրը բարձր պետական պաշտոններ էր զբաղեցնում: Հետագա վաճառքը հորը պարբերականը որակել էր որպես գույքի «վերադարձ»:

Կա նաև ավելի վաղ օրինակ: Միջանում 8,9 հեկտար մակերեսով հողամասը Արգամը 2004 թվականին ձեռք էր բերել աճուրդով, իսկ արդեն 2005 թվականի մարտին նվիրել հորը: 2026 թվականի հունվարի 22-ին Հակակոռուպցիոն դատարանը բավարարել էր [դատախազության հայցը](#)՝ աճուրդը և հաջորդող գործարքներն անվավեր ճանաչելու մասին: Որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո հողամասը պետք է վերադարձվի Արտաշատ համայնքին. կայացած վերադարձի մասին հաղորդագրությունում նշված չէր:

59 օբյեկտ, 20 ընկերություն և միլիարդավոր պահանջներ

Հողամասի հետ կապված գործարքը դարձավ անշարժ գույքի շատ ավելի լայն վեճի միայն մի մասը: 2023 թվականից՝ քրեական վարույթից անկախ, զարգանում է ենթադրաբար ապօրինի ծագում ունեցող գույքի բռնագանձման գործը: [Դատախազությունը խնդրում էր բռնագանձել](#) 59 անշարժ գույք երևանում, Միջանում, Նարեկում, Դիլիջանում, Ծաղկաձորում և այլ բնակավայրերում: Համաձայն գերատեսչության պնդման՝ 59 օբյեկտներից 23-ը ձևակերպված են եղել այնպիսի անձանց վրա, որոնք ընտանիքի անդամներ չեն եղել, սակայն նրանց փաստացի շահառուներ, ըստ դատախազության, հենց Հովիկ Աբրահամյանն է եղել: Սա հայցվորի դիրքորոշումն է, այլ ոչ թե դատարանի կողմից հաստատված փաստ:

Պահանջների մասշտաբը չէր սահմանափակվում միայն անշարժ գույքով: Հայցի մեջ ներառվել էին չորս ավտոմեքենա և բաժնեմասեր կամ բաժնետոմսեր 20 ընկերություններում: Դրամական մասը ներառում էր նախկինում օտարված ինը օբյեկտների շուկայական արժեքը՝ մոտ 1,63 միլիարդ դրամ, փոխառությունների գծով պահանջի իրավունքները՝ 11,29 միլիոն դոլար, 3,12 միլիոն եվրո և 687 միլիոն դրամ, իսկ ևս մեկ դրամական պահանջ կազմում էր ավելի քան 21,2 միլիարդ դրամ: Ավելի ուշ [դատախազությունը խնդրել էր](#) ավելացնել 2,452 միլիարդ դրամի պահանջի իրավունքը՝ առանձնատան գործարքի գծով:

2026 թվականին գույքային գիծն ընդլայնվել էր արդեն նախկին վարչապետի մերձավոր շրջապատի վրա: Ապրիլին Հակակոռուպցիոն դատարանը վարույթ էր ընդունել առանձին հայցեր ընդդեմ Աբրահամյանի եղբոր՝ Յենիկի և նրա երկու փեսաների՝ Վահան Մամիկոնյանի և Վլադիմիր Թամրազյանի դեմ: [Հավաքականորեն այս երեք հայցերում](#) առկա էին առնվազն 21 անշարժ գույք, ութ տրանսպորտային միջոց, բաժնեմասեր երեք իրավաբանական անձանցում և դրամական պահանջներ՝ ավելի քան 1,1 միլիարդ դրամի չափով: Հայցերի վարույթ ընդունումը նշանակում է դատական քննության սկիզբ, այլ ոչ թե կայացած բռնագանձում: Գլխավոր դատախազություն

Լրագրողական հետաքննություններից մինչև մեղադրական եզրակացություն

Մինչ դատախազությունը քաղաքացիական կարգով հասնում էր ակտիվների բռնագանձմանը, գուգահեռաբար զարգանում էր քրեական վարույթը: Մինչև 2025 թվականը այն հարցերի մի մասը, որոնք լրատվամիջոցները բարձրացրել էին դեռևս 2014–2015 թվականներին, դարձել էին պաշտոնական մեղադրանքի առարկա:

[Հակակոռուպցիոն կոմիտեն](#) պնդում է, որ Աբրահամյանը, զբաղեցնելով պետական պաշտոններ, շարունակել է մասնակցել ձեռնարկատիրական գործունեությանը հարազատների և փոխկապակցված անձանց միջոցով, օգտագործել է ազդեցությունը հողերի ձեռքբերման ժամանակ և լեգիտիմացրել ակտիվները հետագա գործարքների միջոցով:

[Ըստ քննության](#) վարկածի՝ ապօրինաբար ձեռք բերված հողային ակտիվները գնահատվել էին մոտ 240 միլիոն դրամ, «Ավագահատիկ»-ից ստացված շահույթը՝ ևս մոտ 230 միլիոն: Այս դրվագներով ենթադրյալ օրինականացման ընդհանուր գումարը կազմել էր շուրջ 470 միլիոն դրամ: Աբրահամյանին մեղադրանքներ են առաջադրվել պաշտոնեական լիազորությունների չարաշահման, ձեռնարկատիրական գործունեությանն ապօրինի մասնակցության և հանցավոր ճանապարհով ստացված գույքի օրինականացման համար: Նա մեղադրանքները չի ընդունում:

2025 թվականի հուլիսի 30-ին [Հակակոռուպցիոն կոմիտեն](#) հայտնել էր Նախնական քննության ավարտի և մեղադրական եզրակացությամբ Նյութերը դատախազին հանձնելու մասին: 2026 թվականին Հովիկ Աբրահամյանի քրեական գործը միավորվել էր Նրա եղբոր՝ Հենրիկի և եղբորորդու՝ Հովհաննեսի վերաբերյալ վարույթների հետ: Դատական քննությունը շարունակվում է: Սրանով հիմնական գույքատնտեսական գիծը փակվում է: Սակայն ընտանիքի պատմության մեջ կա ևս մեկ քրեական դրվագ, որն անսպասելիորեն վերադարձնում է մեզ արդեն ծանոթ հարցին. ում անունով է ձևակերպված ակտիվը և ով է փաստացի տնօրինում այն:

Զինանոց գործարանի հատակի տակ

2018 թվականի օգոստոսին Ազգային անվտանգության ծառայությունը և Հատուկ քննչական ծառայությունը 2008 թվականի մարտի 1-2-ի իրադարձությունների քննության շրջանակներում խուզարկություն էին իրականացրել Մխչյանի Նախկին մեխանիկական նորոգման գործարանի տարածքում: Ձևականորեն ձեռնարկությունը ձևակերպված էր Ամբիկ Գևորգյանի անունով, [սակայն քննությունը պարզել էր](#), որ գործարանը փաստացի գտնվել է Հովիկ Աբրահամյանի տնօրինման տակ:

Ըստ Գևորգյանի պնդման՝ այս կառույցն հայտնվել էր խուզարկությունից շատ առաջ. դեռևս 2004 թվականին Աբրահամյանը նրան գումար էր տվել և հանձնարարել աճուրդի ժամանակ գործարանը գնել իր անունով: Ձեռնարկությունը գնումից հետո չէր աշխատել, սակայն տարածքը շուրջօրյա հսկվել էր, ընդ որում՝ պահակների աշխատանքը վարձատրել էր Զենրիկ Աբրահամյանը: Այս հանգամանքները քննությունն օգտագործել էր օբյեկտի և ընտանիքի միջև եղած փաստացի կապը նկարագրելու համար:

[Heta.](#)

Բուն զինանոցն այնտեղ հայտնվել էր, ըստ Գևորգյանի նախնական ցուցմունքների, 2018 թվականի գարնանը: Նա պնդում էր, որ Զենրիկ Աբրահամյանն իրեն հանձնարարել էր թաքցնել զենքը, որը գտնվում էր «Արտաշատ Վիկտոր» ընտանեկան գինու գործարանի մոտ: Գևորգյանն այն տեղափոխել էր մեխանիկական նորոգման գործարան և թաղել պահեստի մանրախրճիճային հատակի տակ: Խուզարկության ժամանակ, համաձայն նույն ցուցմունքների, Զենրիկը նախ կարգադրել էր փործել դուրս բերել զենքը և նետել ցանկապատից այն կողմ, իսկ այնուհետև հերքել թաքստոցի մասին որևէ բան իմանալը:

[Heta.](#)

Հատակի տակ հայտնաբերվել էին յոթ ինքնաձիգ, երեք ձեռքի գնդացի, երկու դիպուկահար հրացան, կարաբիններ, ինքնաշեն ատրճանակ և 2909 փամփուշտ: ԱԱԾ տնօրեն Արթուր Վանեցյանը հայտարարել էր, որ զենքը կարող էր կապված լինել 2008 թվականի մարտի 1-ի իրադարձությունների հետ, սակայն փորձաքննությունը համընկնումներ չէր հայտնաբերել այդ իրադարձությունների վայրից վերցված պարկուճների հետ:

[«Ազատություն ռադիոկայան».](#)

Լուսանկարում՝ կադր ԱԱԾ-ի տարածած տեսանյութից:

Հետագա գործընթացը զգալիորեն նեղացրեց ապացուցողական բազան: Վերաքննիչ և վճռաբեկ ատյաններն անօրինական էին ճանաչել գաղտնալսման օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումները, իսկ Ամբիկ Գևորգյանը դատարանում հրաժարվել էր

խոստովանական ցուցմունքներից՝ հայտարարելով ճնշումների մասին: Այնուամենայնիվ, 2022 թվականի ապրիլին դատարանը հիմնավորված էր համարել, որ զենքը պատկանում էր Հենրիկ Աբրահամյանին, իսկ Գևորգյանը օժանդակել էր դրա պահմանը: Երկուսն էլ ստացել էին ազատազրկման ժամկետներ, սակայն համաներմամբ ազատվել էին պատժից: [Heta](#), [«Ազատություն ռադիոկայան»](#).

Այսպիսով, երկու գծերը, որոնք երկար ժամանակ գոյություն են ունեցել կողք կողքի, հանգել են տարբեր իրավական հանգուցալուծումների: Գույքատնտեսական մասով շարունակվում են քրեական գործընթացն ու բռնագանձման վերաբերյալ դատական քննությունները. զինանոցի գործով դատարանն արդեն հաստատել է զենքի պատկանելությունը Հենրիկ Աբրահամյանին: Այս պատմությունների համար ընդհանուր է մնում այն հարցը, որն անցնում է ամբողջ նյութով. որքանով է սեփականության ձևական ձևակերպումը համընկել դրա նկատմամբ փաստացի վերահսկողության հետ:

Համակարգի մարդը

Հովիկ Աբրահամյանը շատ բանով այն քաղաքական դարաշրջանի արդյունք է, որում իշխանությունը, բիզնեսը, ընտանեկան կապերն ու տարածաշրջանային ազդեցությունը տարիներ շարունակ գոյություն են ունեցել որպես միևնույն համակարգի մասեր: Այս համակարգն էլ նրան ստեղծել, բարձրացրել և դարձրել է ազդեցիկ:

Այժմ հենց այն էլ դարձել է վերանայման առարկա:

Թե ինչով կավարտվի այս գործընթացը՝ անցյալի իրական իրավական վերագնահատմամբ, ակտիվների վերաբաշխմամբ, թե հին ու նոր իշխանությունների միջև հերթական քաղաքական գործարքով, դեռևս հայտնի չէ: Հենց այդ պատճառով էլ Հովիկ Աբրահամյանի պատմությունը դեռևս ավարտված չէ:

